

# Cao-lonen 2002, de definitieve gegevens

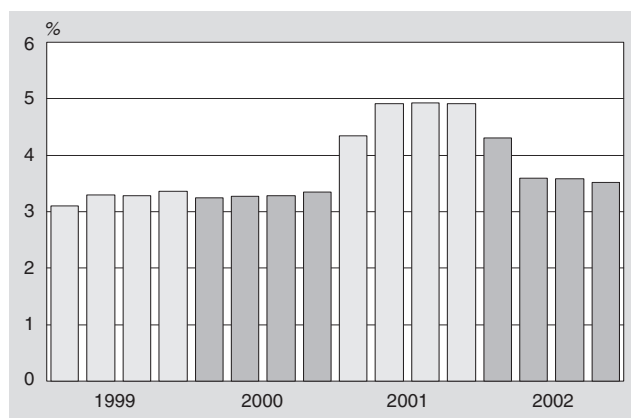
Han van den Berg

In 2002 zijn de cao-lonen per uur, inclusief bijzondere beloningen, met 3,8 procent gestegen. In 2001 was de cao-loonstijging nog 4,8 procent. Dit zijn uitkomsten van de statistiek Indexcijfers van cao-lonen, waarvan de gegevens over 2002 nu definitief zijn vastgesteld.

## Cao-loonstijging neemt af

In het eerste kwartaal van 2002 bedroeg de cao-loonstijging nog 4,3 procent. In april vond een omslag plaats. In het tweede kwartaal daalde de loonstijging tot 3,6 procent. De laatste twee kwartalen van 2002 bleef de loonstijging op dit niveau. De eerste cijfers voor 2003 wijzen op een verdere afname van de cao-loonstijging.

### 1. Cao-loonontwikkeling per kwartaal (cao-lonen per uur inclusief bijzonder beloningen)



## Loonstijging bij particuliere bedrijven het kleinst

De cao-loonstijging was in 2002 het grootst bij de overheid en de gesubsidieerde sector (beiden 4,2 procent). Daarentegen stegen de lonen bij de particuliere bedrijven met 3,5 procent. De verschillen in loonontwikkeling worden veroorzaakt door de component bijzondere beloningen. In verschillende cao's in de gesubsidieerde sector en bij de overheid zijn vorig jaar namelijk afspraken gemaakt over een verdere verhoging van de eindejaarsuitkering. Het effect hiervan bedroeg bij de overheid 0,8 procent en bij de gesubsidieerde sector 0,5 procent. Bij de particuliere bedrijven bleven de bijzondere beloningen per saldo vrijwel onveranderd. Ook in

2001 was de stijging van de bijzondere beloningen het grootst bij de overheid en de gesubsidieerde sector.

De bedrijfstak horeca kende met 3,1 procent de kleinste cao-loonstijging in 2002 (tabel 2). De gezondheid- en welzijnzorg scoorde met 4,5 procent de grootste loonstijging. Ook in de bedrijfsklassen chemische industrie en het bankwezen werden grote loonstijgingen gemeten.

## Contractuele arbeidsduur constant

Net zoals in de voorgaande jaren, is de contractuele arbeidsduur van volwassen werknemers ook in 2002 nagenoeg ongewijzigd gebleven (tabel 4). Hierdoor is de stijging van de cao-lonen per uur vrijwel gelijk aan de stijging van de cao-lonen per maand.

## Contractuele loonkosten

Voor vijf bedrijfstakken/klassen worden gegevens gepubliceerd over de ontwikkeling van de contractuele loonkosten (tabel 5). In 2002 zijn in het merendeel van deze groepen de contractuele loonkosten sterker gestegen dan de cao-lonen per uur, inclusief bijzondere beloningen. Zo stegen in het openbaar bestuur de cao-lonen met 4,0 procent, terwijl de contractuele loonkosten met 4,5 procent toenamen.

## Meer cijfers

Elders in deze publicatie staan de tabellen met de voorlopige indexcijfers voor januari en februari 2003 en een 'technische toelichting' bij deze statistiek. Meer gedetailleerde uitkomsten staan in StatLine, de elektronische databank van het CBS ([www.cbs.nl](http://www.cbs.nl)).

## Basisverlegging 2000

De hier gepubliceerde cijfers zijn gebaseerd op de reeks 1990=100. Eens in de tien jaar worden de basisgegevens voor de reeksen met cao-gegevens opnieuw vastgesteld. Op dit moment hebben de indexcijfers nog 1990 als basis. Later dit jaar wordt overgegaan op een nieuwe reeks met 2000 als basisjaar. Dit betekent dat dan ook nieuwe uitkomsten over 2002 gepubliceerd zullen worden, die gebaseerd zijn op de reeks 2000=100.

Tabel 1  
Cao-loonontwikkeling naar cao-sector, 2002

	Cao-lonen per uur		Cao-lonen per maand	
	inclusief bijzondere beloningen	exclusief bijzondere beloningen	inclusief bijzondere beloningen	exclusief bijzondere beloningen
	%			
<b>Totaal</b>	3,8	3,5	3,7	3,5
<b>Cao-sector</b>				
Particuliere bedrijven	3,5	3,5	3,6	3,5
Overheid	4,2	3,4	4,2	3,3
Gesubsidieerde sector	4,2	3,7	4,3	3,7

**Tabel 2**  
Cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloningen; jaargegevens

	Sbi-code <sup>1)</sup>	1998	1999	2000	2001	2002	Mutaties t.o.v. voorafgaand jaar				
							1998	1999	2000	2001	2002
		<i>1990=100</i>					%				
<b>Totaal</b>	01-93	123,9	128,0	132,2	138,5	143,7	3,3	3,3	3,3	4,8	3,8
<b>Leeftijdscategorie</b>											
Jeugd		123,4	127,4	132,2	141,0	146,4	3,5	3,2	3,8	6,7	3,8
Volwassenen		124,0	128,0	132,2	138,3	143,5	3,4	3,2	3,3	4,6	3,8
<b>Cao-sector</b>											
Particuliere bedrijven		124,8	128,6	132,8	139,2	144,1	3,3	3,0	3,3	4,8	3,5
Overheid		121,8	126,5	130,4	136,3	142,0	2,8	3,9	3,1	4,5	4,2
Gesubsidieerde sector		122,1	126,8	131,3	138,2	144,0	4,5	3,8	3,5	5,3	4,2
<b>Bedrijfssector<sup>1)</sup></b>											
Landbouw en visserij	01-05	127,4	131,0	136,4	141,2	146,9	3,6	2,8	4,1	3,5	4,0
Industrie en bouwnijverheid	10-45	125,4	129,6	133,9	139,8	145,2	3,3	3,3	3,3	4,4	3,9
Commerciële dienstverlening	50-74	124,0	127,5	131,6	138,2	142,9	3,2	2,8	3,2	5,0	3,4
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	122,3	126,9	131,1	137,5	143,2	3,7	3,8	3,3	4,9	4,1
<b>Bedrijfstak<sup>1)</sup></b>											
Industrie	15-37	124,6	128,4	132,9	138,5	143,7	3,2	3,0	3,5	4,2	3,8
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	122,2	125,8	129,5	135,1	141,0	3,3	2,9	2,9	4,3	4,4
Bouwnijverheid	45	127,9	133,4	136,8	143,8	149,8	3,3	4,3	2,5	5,1	4,2
Handel	50-52	124,9	128,9	133,3	139,0	143,8	3,1	3,2	3,4	4,3	3,5
Horeca	55	124,7	128,4	134,7	139,9	144,3	4,3	3,0	4,9	3,9	3,1
Vervoer en communicatie	60-64	124,2	127,5	131,0	135,3	139,6	3,6	2,7	2,7	3,3	3,2
Financiële instellingen	65-67	122,6	126,8	132,6	138,1	144,1	2,9	3,4	4,6	4,1	4,3
Zakelijke dienstverlening	70-74	123,3	126,4	129,7	138,5	142,9	3,2	2,5	2,6	6,8	3,2
Openbaar bestuur	75	122,5	126,3	130,1	135,9	141,3	2,9	3,1	3,0	4,5	4,0
Onderwijs	80	121,5	126,9	130,9	137,0	142,6	2,0	4,4	3,2	4,7	4,1
Gezondheids- en welzijnszorg	85	122,0	126,9	131,6	138,8	145,0	5,2	4,0	3,7	5,5	4,5
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	123,7	127,9	133,0	139,0	144,2	4,3	3,4	4,0	4,5	3,7
<b>Bedrijfsklasse<sup>1)</sup></b>											
Voedings- en genotmiddelenindustrie	15-16	124,9	128,9	133,1	138,8	143,5	2,9	3,2	3,3	4,3	3,4
Grafische industrie	22	123,0	126,6	131,7	136,6	141,4	3,5	2,9	4,0	3,7	3,5
Chemische industrie	24	125,9	130,9	134,9	141,3	148,6	3,2	4,0	3,1	4,7	5,2
Metaal- en elektrotechnische industrie	27-35	124,1	127,2	132,2	137,9	142,6	3,5	2,5	3,9	4,3	3,4
Groothandel	51	123,9	127,9	132,0	137,3	141,9	3,0	3,2	3,2	4,0	3,4
Detailhandel	52	127,0	131,0	136,2	142,3	147,2	3,4	3,1	4,0	4,5	3,4
Financiële instellingen en zakelijke dienstverlening	65-74	123,1	126,5	130,4	138,4	143,2	3,1	2,8	3,1	6,1	3,5
Bankwezen	65	123,0	126,6	132,9	138,2	144,5	3,0	2,9	5,0	4,0	4,6
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	121,8	127,3	132,2	138,4	143,8	2,8	4,5	3,8	4,7	3,9

<sup>1)</sup> Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

**Tabel 3**  
**Cao-lonen per maand inclusief bijzondere beloningen; jaargegevens**

	Sbi-code <sup>1)</sup>	1998	1999	2000	2001	2002	Mutaties t.o.v. voorafgaand jaar				
							1998	1999	2000	2001	2002
		<i>1990=100</i>					<i>%</i>				
<b>Totaal</b>	01-93	121,5	125,1	129,1	135,3	140,3	2,9	3,0	3,2	4,8	3,7
<b>Leeftijdscategorie</b>											
Jeugd		122,1	125,9	130,6	139,3	144,6	3,3	3,1	3,7	6,7	3,8
Volwassenen		121,5	125,1	129,0	135,0	140,0	2,9	3,0	3,1	4,7	3,7
<b>Cao-sector</b>											
Particuliere bedrijven		123,4	126,9	131,1	137,2	142,1	3,1	2,8	3,3	4,7	3,6
Overheid		117,6	121,4	125,1	130,7	136,2	2,3	3,2	3,0	4,5	4,2
Gesubsidieerde sector		117,1	120,9	124,7	131,2	136,8	2,5	3,2	3,1	5,2	4,3
<b>Bedrijfssector <sup>1)</sup></b>											
Landbouw en visserij	01-05	124,7	128,2	133,5	138,1	143,7	3,3	2,8	4,1	3,4	4,1
Industrie en bouwnijverheid	10-45	124,2	128,0	132,1	137,8	143,2	3,2	3,1	3,2	4,3	3,9
Commerciële dienstverlening	50-74	122,4	125,8	129,8	136,2	140,8	3,0	2,8	3,2	4,9	3,4
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	117,7	121,4	125,3	131,4	136,8	2,4	3,1	3,2	4,9	4,1
<b>Bedrijfstak <sup>1)</sup></b>											
Industrie	15-37	123,5	127,3	131,6	136,9	142,0	2,9	3,1	3,4	4,0	3,7
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	120,1	123,5	127,1	132,6	138,4	3,3	2,8	2,9	4,3	4,4
Bouwnijverheid	45	126,2	130,3	134,0	140,7	146,6	3,4	3,2	2,8	5,0	4,2
Handel	50-52	123,6	127,3	131,7	137,3	142,0	3,0	3,0	3,5	4,3	3,4
Horeca	55	124,6	128,2	134,6	139,7	144,2	4,1	2,9	5,0	3,8	3,2
Vervoer en communicatie	60-64	122,6	125,5	129,0	133,4	137,8	3,2	2,4	2,8	3,4	3,3
Financiële instellingen	65-67	117,8	121,5	127,2	132,2	137,7	3,0	3,1	4,7	3,9	4,2
Zakelijke dienstverlening	70-74	122,7	125,7	128,9	137,7	142,0	3,0	2,4	2,5	6,8	3,1
Openbaar bestuur	75	118,1	121,5	125,1	130,6	135,8	2,5	2,9	3,0	4,4	4,0
Onderwijs	80	116,7	121,2	124,9	130,8	136,1	1,7	3,9	3,1	4,7	4,1
Gezondheids- en welzijnzorg	85	116,8	120,3	124,3	131,1	137,0	2,5	3,0	3,3	5,5	4,5
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	121,1	124,8	129,5	135,3	140,3	2,9	3,1	3,8	4,5	3,7
<b>Bedrijfsklasse <sup>1)</sup></b>											
Voedings- en genotmiddelenindustrie	15-16	124,9	129,0	133,1	138,7	143,4	2,9	3,3	3,2	4,2	3,4
Grafische industrie	22	123,0	126,7	131,7	136,7	141,4	2,9	3,0	3,9	3,8	3,4
Chemische industrie	24	122,5	127,3	131,2	137,5	144,3	2,2	3,9	3,1	4,8	4,9
Metaal- en elektrotechnische industrie	27-35	123,8	127,0	131,3	136,6	141,3	3,4	2,6	3,4	4,0	3,4
Groothandel	51	123,0	126,9	131,1	136,3	140,8	2,9	3,2	3,3	4,0	3,3
Detailhandel	52	124,6	128,3	133,4	139,4	144,1	3,1	3,0	4,0	4,5	3,4
Financiële instellingen en zakelijke dienstverlening	65-74	121,3	124,4	128,3	136,1	140,8	3,1	2,6	3,1	6,1	3,5
Bankwezen	65	115,9	119,2	125,2	130,1	135,9	3,0	2,8	5,0	3,9	4,5
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	121,9	126,4	131,3	136,4	141,7	2,8	3,7	3,9	3,9	3,9

<sup>1)</sup> Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

**Tabel 4**  
Contractuele arbeidsduur van volwassen werknemers; jaargegevens

	Sbi-code <sup>1)</sup>	1998	1999	2000	2001	2002	Mutaties t.o.v. voorafgaand jaar				
							1998	1999	2000	2001	2002
		<i>1990=100</i>					%				
<b>Totaal</b>	01-93	98,3	98,0	98,0	97,9	97,9	-0,4	-0,3	0,0	-0,1	0,0
<b>Cao-sector</b>											
Particuliere bedrijven		99,0	98,8	98,8	98,8	98,8	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0
Overheid		96,8	96,2	96,2	96,2	96,2	-0,5	-0,6	0,0	0,0	0,0
Gesubsidieerde sector		95,9	95,2	94,8	94,8	94,9	-1,8	-0,7	-0,4	0,0	0,1
<b>Bedrijfssector <sup>1)</sup></b>											
Landbouw en visserij	01-05	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Industrie en bouwnijverheid	10-45	99,1	98,8	98,8	98,7	98,7	-0,1	-0,3	0,0	-0,1	0,0
Commerciële dienstverlening	50-74	98,9	98,7	98,7	98,7	98,7	-0,1	-0,2	0,0	0,0	0,0
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	96,4	95,8	95,6	95,6	95,6	-1,3	-0,6	-0,2	0,0	0,0

<sup>1)</sup> Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

**Tabel 5**  
Contractuele loonkosten per uur; jaargegevens

	Sbi-code <sup>1)</sup>	1998	1999	2000	2001	2002	Mutaties t.o.v. voorafgaand jaar				
							1998	1999	2000	2001	2002
		<i>1990=100</i>					%				
Metaal- en elektrotechnische industrie	27-35	124,2	127,8	132,5	136,9	141,1	2,6	2,9	3,7	3,3	3,1
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	122,0	128,6	133,3	138,7	144,1	2,0	5,4	3,7	4,1	3,9
Openbaar bestuur	75	123,7	128,0	131,4	136,6	142,7	1,5	3,5	2,7	4,0	4,5
Onderwijs	80	124,0	130,0	133,9	139,2	145,8	-0,1	4,8	3,0	4,0	4,7
Gezondheids- en welzijnszorg	85	119,7	124,7	129,3	135,5	142,0	4,8	4,2	3,7	4,8	4,8

<sup>1)</sup> Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

**Tabel 6**  
**Cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloningen; definitieve gegevens 2002**

	Sbi-code <sup>1)</sup>	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1990=100</i>														
<b>Totaal</b>	01-93	141,7	141,9	142,3	142,8	142,9	143,1	144,6	144,7	144,8	145,1	145,1	145,2	143,7
<b>Leeftijdscategorie</b>														
Jeugd		144,9	144,9	145,2	145,4	145,4	145,4	147,0	147,1	147,1	148,0	147,8	147,9	146,4
Volwassenen		141,5	141,7	142,1	142,6	142,7	143,0	144,4	144,5	144,6	144,9	144,9	145,0	143,5
<b>Cao-sector</b>														
Particuliere bedrijven		142,2	142,3	142,7	143,2	143,3	143,7	144,9	145,1	145,2	145,6	145,5	145,5	144,1
Overheid		139,8	140,8	141,1	141,4	141,4	141,4	142,7	142,7	142,7	142,9	143,3	143,8	142,0
Gesubsidieerde sector		141,8	141,9	142,1	142,6	142,7	142,9	145,9	145,6	145,6	145,8	145,8	145,8	144,0
<b>Bedrijfssector <sup>1)</sup></b>														
Landbouw en visserij	01-05	145,3	145,3	145,3	145,3	145,3	145,3	148,4	148,4	148,7	148,7	148,7	148,7	146,9
Industrie en bouwnijverheid	10-45	142,9	143,1	143,8	144,8	144,8	145,0	146,5	146,4	146,5	146,6	146,4	146,2	145,2
Commerciële dienstverlening	50-74	141,2	141,2	141,5	141,8	142,0	142,4	143,5	143,7	143,8	144,4	144,4	144,4	142,9
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	141,1	141,6	141,9	142,2	142,3	142,4	144,4	144,3	144,3	144,4	144,7	145,0	143,2
<b>Bedrijfstak <sup>1)</sup></b>														
Industrie	15-37	141,4	141,7	142,2	143,4	143,5	143,6	144,8	144,7	144,8	145,0	144,8	144,5	143,7
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	137,2	138,8	138,8	141,8	141,8	141,8	141,8	141,8	141,8	142,0	142,0	142,0	141,0
Bouwnijverheid	45	147,4	147,4	148,5	148,5	148,5	148,9	151,5	151,5	151,5	151,5	151,0	151,0	149,8
Handel	50-52	142,0	142,0	142,6	142,7	142,8	143,0	144,4	144,4	144,9	145,7	145,5	145,5	143,8
Horeca	55	144,3	144,3	144,3	144,3	144,3	144,3	144,3	144,3	144,3	144,3	144,3	144,3	144,3
Vervoer en communicatie	60-64	137,4	137,5	137,6	139,0	139,1	140,4	140,7	140,7	140,6	140,9	140,9	140,9	139,6
Financiële instellingen	65-67	141,6	141,6	142,0	142,2	142,8	142,8	145,2	146,0	146,0	146,1	146,1	146,1	144,1
Zakelijke dienstverlening	70-74	141,9	141,9	141,9	141,9	141,9	142,3	143,1	143,5	143,5	144,3	144,4	144,5	142,9
Openbaar bestuur	75	138,9	140,5	140,5	141,0	141,1	141,1	141,4	141,4	141,4	141,8	142,7	143,5	141,3
Onderwijs	80	141,1	141,1	141,1	141,1	141,1	141,1	144,0	144,0	144,0	144,0	144,0	144,0	142,6
Gezondheids- en welzijnzorg	85	142,6	142,7	143,4	143,5	143,6	143,8	147,0	146,7	146,7	146,7	146,7	146,7	145,0
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	142,2	142,2	142,5	143,8	143,8	143,8	145,2	145,2	145,2	145,4	145,4	145,5	144,2
<b>Bedrijfsklasse <sup>1)</sup></b>														
Voedings- en genotmiddelenindustrie	15-16	141,2	141,2	141,4	142,8	142,9	143,3	144,6	144,5	144,9	145,2	145,2	145,2	143,5
Grafische industrie	22	138,9	140,8	140,8	141,4	141,4	141,4	141,5	141,5	141,5	142,4	142,4	142,4	141,4
Chemische industrie	24	144,7	144,7	144,9	149,8	149,8	149,8	149,9	150,0	150,0	150,0	150,0	150,0	148,6
Metaal- en elektrotechnische industrie	27-35	141,1	141,3	142,4	142,4	142,4	142,4	143,4	143,4	143,4	143,4	143,0	142,3	142,6
Groothandel	51	140,4	140,4	140,4	140,5	140,6	141,0	142,5	142,5	142,6	143,8	143,8	143,8	141,9
Detailhandel	52	145,4	145,4	145,7	145,8	145,9	145,9	147,6	147,6	149,0	149,4	149,4	149,4	147,2
Financiële instellingen en zakelijke dienstverlening	65-74	141,8	141,8	141,9	142,0	142,2	142,4	143,7	144,1	144,1	144,8	144,9	145,0	143,2
Bankwezen	65	141,7	141,7	142,4	142,4	143,3	143,3	145,4	146,6	146,6	146,6	146,6	146,6	144,5
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	141,8	141,8	141,8	142,2	142,4	142,4	145,4	145,2	145,2	145,3	145,3	146,8	143,8

<sup>1)</sup> Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

**Tabel 7**  
**Cao-lonen per maand inclusief bijzondere beloningen; definitieve gegevens 2002**

	Sbi-code <sup>1)</sup>	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1990=100</i>														
<b>Totaal</b>	01-93	138,4	138,6	139,0	139,5	139,5	139,8	141,2	141,3	141,4	141,7	141,7	141,8	140,3
<b>Leeftijdscategorie</b>														
Jeugd		143,2	143,2	143,4	143,6	143,7	143,7	145,2	145,3	145,4	146,3	146,0	146,1	144,6
Volwassenen		138,1	138,3	138,7	139,2	139,3	139,5	141,0	141,0	141,1	141,4	141,4	141,5	140,0
<b>Cao-sector</b>														
Particuliere bedrijven		140,2	140,3	140,7	141,3	141,4	141,7	142,9	143,1	143,2	143,6	143,5	143,4	142,1
Overheid		134,1	135,0	135,3	135,6	135,6	135,6	136,8	136,8	136,8	137,0	137,4	138,0	136,2
Gesubsidieerde sector		134,7	134,8	135,0	135,4	135,6	135,7	138,6	138,4	138,4	138,5	138,5	138,5	136,8
<b>Bedrijfssector <sup>1)</sup></b>														
Landbouw en visserij	01-05	142,1	142,1	142,1	142,1	142,1	142,1	145,1	145,1	145,5	145,5	145,5	145,5	143,7
Industrie en bouwnijverheid	10-45	140,8	141,1	141,7	142,7	142,7	142,9	144,4	144,3	144,4	144,5	144,3	144,1	143,2
Commerciële dienstverlening	50-74	139,2	139,2	139,5	139,8	140,0	140,4	141,4	141,7	141,8	142,4	142,3	142,4	140,8
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	134,8	135,3	135,6	135,9	135,9	136,0	137,9	137,8	137,8	138,0	138,2	138,5	136,8
<b>Bedrijfstak <sup>1)</sup></b>														
Industrie	15-37	139,8	140,1	140,6	141,8	141,8	141,9	143,1	143,1	143,2	143,3	143,1	142,9	142,0
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	134,7	136,3	136,3	139,2	139,2	139,2	139,2	139,2	139,2	139,4	139,4	139,4	138,4
Bouwnijverheid	45	144,2	144,2	145,3	145,4	145,4	145,7	148,3	148,3	148,3	148,3	147,8	147,8	146,6
Handel	50-52	140,3	140,3	140,8	141,0	141,1	141,2	142,7	142,7	143,1	143,9	143,7	143,7	142,0
Horeca	55	144,2	144,2	144,2	144,2	144,2	144,2	144,2	144,2	144,2	144,2	144,2	144,2	144,2
Vervoer en communicatie	60-64	135,5	135,6	135,7	137,1	137,3	138,5	138,8	138,8	138,8	139,0	139,0	139,1	137,8
Financiële instellingen	65-67	135,4	135,4	135,8	135,9	136,5	136,5	138,9	139,6	139,6	139,7	139,7	140,0	137,7
Zakelijke dienstverlening	70-74	141,0	141,0	141,0	141,1	141,1	141,4	142,2	142,6	142,6	143,4	143,5	143,6	142,0
Openbaar bestuur	75	133,5	135,1	135,1	135,5	135,7	135,7	135,9	135,9	135,9	136,3	137,2	138,0	135,8
Onderwijs	80	134,7	134,7	134,7	134,7	134,7	134,7	137,5	137,5	137,5	137,5	137,5	137,5	136,1
Gezondheids- en welzijnszorg	85	134,7	134,8	135,5	135,6	135,6	135,8	138,9	138,6	138,6	138,6	138,6	138,8	137,0
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	138,3	138,3	138,6	139,9	139,9	139,9	141,3	141,3	141,3	141,5	141,5	141,6	140,3
<b>Bedrijfsklasse <sup>1)</sup></b>														
Voedings- en genotmiddelenindustrie	15-16	141,1	141,1	141,2	142,6	142,7	143,2	144,4	144,3	144,8	145,0	145,0	145,1	143,4
Grafische industrie	22	139,0	140,8	140,8	141,5	141,5	141,5	141,6	141,6	141,6	142,5	142,5	142,5	141,4
Chemische industrie	24	140,5	140,5	140,6	145,4	145,4	145,4	145,5	145,6	145,6	145,6	145,6	145,6	144,3
Metaal- en elektrotechnische industrie	27-35	139,8	140,1	141,1	141,1	141,1	141,1	142,1	142,1	142,1	142,1	141,7	141,0	141,3
Groothandel	51	139,4	139,4	139,4	139,5	139,6	140,0	141,5	141,5	141,6	142,8	142,8	142,8	140,8
Detailhandel	52	142,3	142,3	142,6	142,7	142,8	142,8	144,4	144,5	145,8	146,2	146,2	146,2	144,1
Financiële instellingen en zakelijke dienstverlening	65-74	139,4	139,4	139,5	139,6	139,7	140,0	141,2	141,7	141,7	142,3	142,4	142,5	140,8
Bankwezen	65	133,3	133,3	134,0	134,0	134,7	134,7	136,8	137,9	137,9	137,9	137,9	137,9	135,9
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	139,7	139,7	139,7	140,2	140,3	140,3	143,3	143,1	143,1	143,2	143,2	144,6	141,7

<sup>1)</sup> Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

**Tabel 8**  
**Contractuele arbeidsduur van volwassen werknemers; definitieve gegevens 2002**

	Sbi-code <sup>1)</sup>	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1990=100</i>														
<b>Totaal</b>	01-93	97,9	97,9	97,9	97,9	97,9	97,9	97,9	97,9	97,9	97,9	97,9	97,9	97,9
<b>Cao-sector</b>														
Particuliere bedrijven		98,8	98,8	98,8	98,8	98,8	98,8	98,8	98,8	98,8	98,8	98,8	98,8	98,8
Overheid		96,2	96,2	96,2	96,2	96,2	96,2	96,2	96,2	96,2	96,2	96,2	96,2	96,2
Gesubsidieerde sector		94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9
<b>Bedrijfssector<sup>1)</sup></b>														
Landbouw en visserij	01-05	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0
Industrie en bouwnijverheid	10-45	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7
Commerciële dienstverlening	50-74	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	95,6	95,6	95,6	95,6	95,6	95,6	95,6	95,6	95,6	95,6	95,6	95,6	95,6

<sup>1)</sup> Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

**Tabel 9**  
**Contractuele loonkosten per uur, 2002**

	Sbi-code <sup>1)</sup>	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1990=100</i>														
Metaal- en elektrotechnische industrie	27-35	139,6	139,8	140,9	140,9	140,9	140,9	141,9	141,9	141,9	141,9	141,5	140,8	141,1
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	142,1	142,1	142,1	142,6	142,7	142,7	145,8	145,5	145,5	145,6	145,6	147,1	144,1
Openbaar bestuur	75	140,2	141,9	141,9	142,4	142,5	142,5	142,8	142,8	142,8	143,2	144,1	145,0	142,7
Onderwijs	80	144,3	144,3	144,3	144,3	144,3	144,3	147,3	147,3	147,3	147,3	147,3	147,3	145,8
Gezondheids- en welzijnszorg	85	139,6	139,7	140,5	140,6	140,6	140,8	143,9	143,7	143,7	143,7	143,7	143,8	142,0

<sup>1)</sup> Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).